

NÄSSJÖ KOMMUN

SAMMANTRÄDESPROTOKOLL

2016-11-16

1(7)

Kommunala pensionärsrådet

Plats och tid	Socialförvaltningen, Nässjö klockan 09.00-11.10	
Beslutande	Ann-Charlotte Ekman Hellman (M), ordförande Bo Arencrantz, SPF, vice ordförande Laila Nors (KD), kommunstyrelsen Göran Görgensson, PRO Meta Boethius, PRO Rolf Wilhelmsson, PRO Kurt Nilsson, SPF Sven-Olof Åkesson, SPF Inga-Karin Sandgren, RPG	
Övr. deltagare	Ramona Gustafsson, PRO, ersättare Sören Klasson, PRO, ersättare Per-Olof Holst, SPF, ersättare Sven-Erik Gunnarsson, SPF, ersättare Lars Lagneby, SPF, ersättare Anna-Märta Häggqvist, RPG, ersättare Anneli Tellmo Ljung, avdelningschef särskilt boende Margareta Lägervik, ansvarig medicinsk sjuksköterska § 42 Jarl Edlund, utredare § 43 Malin Johansson, avdelningschef kvalitet- och utveckling § 49 Christina Nilsson, utvecklingsledare § 50 Nealy Ovesson, sekreterare	
Justering	Socialförvaltningen 2016-11-25	Paragraf 41-52
Sekreterare	_____ Nealy Ovesson	
Ordförande	_____ Ann-Charlotte Ekman Hellman	
Justerare	_____ Inga-Karin Sandgren	

§ 41 Godkännande av föredragningslistan

Ordföranden informerar om att Kommunala pensionärsrådets (KPR) föranmälda frågor behandlas först på dagordningen från och med detta möte.

Ordföranden informerar vidare om att KPR:s önskemål om mindre omfattande föredragningar är omhändertagen och fortsättningsvis kommer mindre tid ägnas åt föredragningar och mer åt möjligheten att ställa frågor. I de fall skriftligt underlag finns kommer det skickas till ledamöterna i god tid innan respektive möte.

Ordförande Ann-Charlotte Ekman Hellman och vice ordförande Bo Arencrantz ska tillsammans med socialchefen Mats Petersson utvärdera KPR:s roll i Nässjö kommun.

Kommunala pensionärsrådet har tagit del av informationen och lägger den till handlingarna.

§ 42 KPR har noterat att det finns en oro bland t.ex. anhöriga (ref. till artikel i Dagens Nyheter den 4 oktober 2016 "Kraftig ökning av äldre som får morfinplåster") att äldre människor kan fara illa av morfinplåster. "För en dement person kan ett fetanylplåster vara en dödsdom, etc." enligt professor Yngve Gustafson.

KPR vet att det är läkare som förskriver dessa plåster, men att det är sköterskor och kommunal sjukvårdspersonal som ser till att förskrivningarna fungerar. Hur frekvent är den här medicineringen till våra äldre? Har förvaltningen någon kännedom om den här behandlingsformen?

Margareta Lägervik, medicinsk ansvarig sjuksköterska, informerar om att det senaste året har 61 personer som är över 75 år i Nässjö kommun fått behandling med fetanylplåster. Jämfört med andra kommuner i länet ligger Nässjö kommun på en genomsnittlig nivå med förskrivning av fetanylplåster. Vissa kommuner förskriver mer fetanylplåster som behandlingsmetod medan andra kommuner förskriver mindre. Bakgrunden till användning av fetanylplåster är att underlätta för patienter som inte kan svälja mediciner. Sjukvården ska ha övervägt alla andra behandlingsmetoder innan fetanylplåster sätts in. Behandling med fetanylplåster används mest inom palliativ vård för att lindra för patienter med svåra smärtor. Denna behandling är lämplig för patienter med njurproblem eftersom de inte klarar av intag av vissa mediciner. En patient som är dement har svårare att förklara sin smärta och för att underlätta för sjukvården används en skattningsskala för att få en bild av hur pass stark den smärta som patienten upplever är.

Margareta Lägervik uppger att hon har varit i kontakt med Mårten Lindström från läkemedelskommittén som uppger att det är extra svårt med äldre patienter med nedsatt njurfunktion som har svårt att svälja mediciner och därför är fetanylplåster den bästa behandlingen för dessa patienter.

Margareta Lägervik informerar även om att hon har varit i kontakt med Staffan Lundström, professor inom palliativ vård, som uppger att de äldre patienterna ofta är sköra och därför behöver lägre doser av fetanylplåster. Staffan Lundström anser däremot att citatet "för dementa personer är fetanylplåster en dödsdom" inte alls stämmer. Fetanylplåster lindrar smärtan vid rätt dos. Denna behandling är en väl beprövad metod.

Margareta Lägervik informerar om att hon har haft mailkontakt med alla sjuksköterskor inom hälso- och sjukvården i Nässjö kommun och responsen är positiv. Sjuksköterskorna är tacksamma för att fetanylplåster finns eftersom behandlingen underlättar för patienter som har svårt att svälja. Margareta Lägervik informerar att hon känner sig trygg med användningen av fetanylplåster i Nässjö kommun. En rutin om ansvarsfördelning vid läkemedelshantering kommer att upprättas vilket ska resultera i en säker läkemedelshantering.

Kommunala pensionärsrådet har tagit del av informationen och lägger den till handlingarna.

§ 43 KPR har tidigare fått information om brukarråd, ansvariga och kontaktpolitiker. KPR önskar svar på vilken nytta brukarna har av dessa råd, finns det någon redovisning, protokoll, årliga utvärderingar av rådets verksamhet? Fungerar de i praktiken som stöd för de äldre på olika boenden?

Jarl Edlund, utredare, informerar om att syftet med brukarråd är att öka brukares inflytande och delaktighet på gruppnivå, se bilaga 1.

Socialförvaltningen har kunnat konstatera att antalet framförda idéer och förslag har ökat betydligt jämfört med föregående år. Socialförvaltningen upplever att det är svårt att brukare vill delta och engagera sig i brukarråd. En möjlighet att öka deltagandet och intresset kan vara att ha öppna brukarråd där alla som vill ges möjlighet att delta. 2 brukarrådsmöten per år genomförs. Anneli Tellmo Ljung, avdelningschef särskilt boende, instämmer i att det har varit svårt att få deltagare till brukarråden. En annan alternativ för att öka intresset och deltagandet kan vara att genomföra så kallade husmöten där brukare tillsammans med personal inom samma enhet träffas för att diskutera önskemål och idéer om vilka frågor brukarråden skall hantera..

Ordföranden uppmanar samtliga ledamöter som har förslag och idéer på förbättringar eller aktiviteter som kan öka intresset för deltagande vänder sig till ansvarig kontaktpolitiker. En lista på kontaktpolitiker skickas med protokollet.

Kommunala pensionärsrådet har tagit del av informationen och lägger den till handlingarna.

§ 44 Vid äldreboenden förekommer det ofta att kyrkorna har sammankomster för de boende. KPR har fått indikationer på att personalen inte alltid "har tid" att köra de boende till en samlingssal eller motsvarande. KPR vet inte om detta är ett stort problem men finns det några regler/rutiner/praxis för hur personalen ska möta och tillgodose anordnare av sådana – ofta positiva aktiviteter för de äldre?

Anneli Tellmo Ljung, avdelningschef särskilt boende, uppger att det är självklart att boende ska få hjälp med att ta sig till aktiviteter. Förvaltningen har inte tidigare fått någon indikation på att det skulle vara ett problem. Alla boende ska ha möjligheten att välja om de vill vara med på aktiviteter eller inte. Brukare ska kontakta äldreboendet ifråga för att få hjälp av personalen att ta sig till aktiviteten.

Två av ledamöterna uppger att denna service varierar mellan olika äldreboenden. Anneli Tellmo Ljung uppger att de som bor i seniorboende får ansöka om bistånd för denna insats. Förvaltningen arbetar aktivt med denna fråga.

Kommunala pensionärsrådet har tagit del av informationen och lägger den till handlingarna.

§ 45 Våld förekommer inom äldreomsorgen och i den offentliga miljön; våld mot äldre, våld från äldre och våld mellan äldre. KPR önskar att få svar om socialförvaltningen har någon utarbetad policy/metoder för hur våld ska uppmärksammas och kunna stävjas/förhindras.

Anneli Tellmo Ljung, avdelningschef särskilt boende, informerar om att förvaltningen har en handbok för våld i nära relationer. Det är ofta den som har blivit utsatt för våld, eller anhörig till den utsatta, som får kontakta myndighetsutövningen för att få hjälp.

Handboken våld i nära relationer skickas med protokollet.

Kommunala pensionärsrådet har tagit del av informationen och lägger den till handlingarna.

§ 46 Finns det statistik, rapporteringsdata om t.ex. våld mot personal i hemtjänst och i äldreboenden, och eventuellt omvänt?

Anneli Tellmo Ljung, avdelningschef särskilt boende, informerar om att socialförvaltningen rapporterar anmälningar om arbetsskador och tillbud i förvaltningens datorsystem, kallat LISA. Hot och våld rapporteras som arbetsskador och socialförvaltningen har från januari till september i år rapporterat ett antal arbetsskador från samtliga verksamheter till socialnämnden. Det har hittills inkommit en anmälan om arbetsskada gällande psykisk överbelastning inom funktionshinderomsorgen. Totalt har det inkommit 27 stycken anmälningar om tillbud från alla verksamheter inom socialförvaltningen, varav 2 stycken är tillbud inom äldreomsorgen. Anneli Tellmo Ljung informerar att det är ovanligt att personal blir utsatt för hot och våld inom hemtjänsten. Det är fler anmälningar gällande arbetsskador än tillbud.

Kommunala pensionärsrådet har tagit del av informationen och lägger den till handlingarna.

§ 47 Hur uppmärksammas våld mellan äldre – makar eller grannar, boende kvar i hemmen eller i omsorgsboenden?

Anneli Tellmo Ljung, avdelningschef särskilt boende, uppger att det är ett svårare att få vetskap om i då det handlar om personer som inte har insatser från socialförvaltningen. Det drabbar ofta en anhörig som vårdar sin make/maka som lider av demenssjukdom. Socialförvaltningen erbjuder anhöriga till brukare så kallad anhörigavlastning där den anhörige kan få avlastning en gång per vecka. Det är vanligt att den som blir utsatt för våld från anhörig inte vågar prata om detta. Därför erbjuder myndighetsutövningen på socialförvaltningen samtal för de drabbade men det förutsätter en anmälan.

Anneli Tellmo Ljung uppger att en anmälan i sin tur kan leda till en polisanmälan men att är sällan förekommande. Under 2016 har det inkommit två incidenter inom särskilt boende där våld uppstått mellan boende. De drabbade har inte fått fysiska skador från incidenterna.

För att skydda andra boenden mot en utagerande personen vidtar socialförvaltningen

Kommunala pensionärsrådet

i ett tidigt skede åtgärd i form av BPSD-team som arbetar med handledning, kartläggning och som utför medicinska rekommendationer gentemot den utagerade personen. Denna insats finns som hjälp för hemtjänstpersonalen.

Kommunala pensionärsrådet har tagit del av informationen och lägger den till handlingarna.

§ 48 I media har KPR uppmärksammat att vissa av personalen inom äldreomsorgen är dåligt förberedda för att kunna hantera/tala med äldre om existentiella frågor, t.ex. om döden m.m. KPR önskar att få svar på vilken kompetensutveckling eller utbildning kommunen erbjuder sina anställda inom äldreomsorgen för att de bättre ska kunna hjälpa äldre i deprimerade situationer?

Anneli Tellmo Ljung, avdelningschef särskilt boende, informerar att några enhetschefer inom särskilt boende har varit på utbildning inom existentiella frågor. Socialförvaltningen får också hjälp och stöd av kyrkan för att hantera dessa frågor då behov uppstår. Vid husmöte finns det möjlighet att prata med en präst angående existentiella frågor. Anneli Tellmo Ljung uppger att det inte i första hand är sjuksköterskornas ansvar att hantera dessa frågor utan att det är mer lämpligt att professionella inom området, i detta fall prästen, pratar med de boende om existentiella frågor. Till de boende som är deprimerade får socialförvaltningen hjälp av psykiatri. Det finns 10 handledare inom psykisk ohälsa för samtliga särskilda boenden i Nässjö kommun.

Bo Arencrantz, vice ordförande, håller med om att det inte är sjuksköterskornas ansvar att besvara existentiella frågor utan det finns andra professionella, till exempel personal från kyrkan, som är bättre lämpade för detta.

Meta Boethius, PRO, anser att sjuksköterskorna bör ha kunskap om vem man ska kontakta för att få stöd i dessa frågor. En annan ledamot anser att det viktigaste är att sjuksköterskorna ska ha tid att bemöta och lyssna på frågorna och eventuellt vidareberfordra frågan till lämplig person.

Kommunala pensionärsrådet har tagit del av informationen och lägger den till handlingarna.

§ 49 Äldreveckan

Malin Johansson, avdelningschef kvalitet- och utveckling, informerar om äldreveckan som kommer att genomföras v 47. Affischen "lust till livet hela livet" med information om äldreveckan finns uppsatt på många platser inom Nässjö kommun.

Äldremässan kommer att hållas i Pigalle i Nässjö torsdagen den 24 november. I år är det aktiviteter såsom modevisning, fokusgrupper och speakers corner som kommer att genomföras. Ett stort antal mässdeltagare har bokat plats på mässan och KPR kommer att vara representerade vid mässan.

Det kommer att finnas möjlighet att vaccinera sig via vårdcentralen Bra Liv, kontrollera blodtrycket med mera. Flyers kommer att delas ut under äldremässan den 24 november 2016.

Temakvällar kommer att hållas runt Nässjö och kransorterna måndag till onsdag klockan 18-20.

Hemtjänsten har öppet hus från måndag till onsdag.

Ordföranden informerar om att kommunfullmäktige har sammanträde hela dagen på torsdag den 24 november och därför har flera politiker inte möjlighet att närvara på äldreträffen.

Information om äldreveckan kan nås via Nässjös hemsida, se bifogad länk <http://www.nassjo.se/index.php/Kommuninvaanare/Omsorg-och-toed/Aeldre/Lust-till-livet-hela-livet/Aeldreveckan-2016>.

Kommunala pensionärsrådet har tagit del av informationen och lägger den till handlingarna.

§ 50 Brukarundersökning

Christina Nilsson, utvecklingsledare, redogör för resultatet från socialstyrelsens enkät "Vad tycker de äldre om äldreomsorgen?".

Socialstyrelsen har gjort en analys av de mest utsatta som avser de som har svåra besvär av ångslan, oro eller ångest, de som ofta besväras av ensamhet och de som känner sig otrygga. Äldreomsorg ska fokuseras på att äldre personer ska få leva ett värdigt liv och känna välbefinnande. För att uppnå välbefinnande behöver äldreomsorgen bland annat värna och respektera den enskilda personens rätt till privatliv och personlig integritet, självbestämmande, delaktighet och individanpassning.

För samtliga frågor i undersökningen har äldre som upplever ett dåligt välbefinnande/de mest utsatta uppgett negativa svar i högre grad än de med ett bra välbefinnande. Gruppen äldre med dåligt välbefinnande är en liten men utsatt grupp. Genom att beskriva deras upplevelser av äldreomsorgen ökar kunskapen om deras behov och möjligheterna för förändring.

Kommunala pensionärsrådet har tagit del av informationen och lägger den till handlingarna.

§ 51 Förslag till KPR:s mötesdatum för 2017

Kommunala pensionärsrådet godkänner att mötesdatum fastställs till 22 februari, 22 maj, 20 september och 22 november. Klockan 09.00-11.00

§ 52 Mötet avslutas

Riktlinjer för kontaktpolitiker och brukarråd inom socialnämndens ansvarsområde

Reviderade 2015-04-01 De klargör bl. a:

Syfte: Öka brukares inflytande och delaktighet på gruppnivå.

Sammansättning: Brukare/företrädare kontaktpolitiker enhetschef

Innehåll: Information lämnas av kontaktpolitiker och enhetschef
Stående punkter är inkomna frågor och på vilket sätt kan vi inom denna verksamhet öka brukarens inflytande och delaktighet

Kallelse, dagordning och protokoll Former är klargjorda

Uppföljning av genomförda brukarråd 2014 har gjorts

Då var det 14 stycken, varav

- 11 för äldreboenden
- tre inom funktionshinderomsorgen, ett för intellektuellt och fysiskt funktionsnedsatta, ett för sysselsättning och ett för psykiskt funktionsnedsatta/missbruk/beroende

Totalt 21 sammankomster

Idag 2016 är det 20 brukarråd, alla är inte aktiva, protokoll har inte inkommit från samtliga.

Vilken nytta har brukarna av dessa råd ? Fungerar det i praktiken?

- Konstateras att aktiviteten från brukare och företrädare har ökat betydligt från föregående år med många idéer och förslag.
- Frågor som har rört maten har varit aktuella. Det har varit vanligt förekommande med inbjudna gäster, på äldreboenden ofta kökschef och i några fall boendets sjuksköterska.
- Frågor har gällt önskemål om mer aktiviteter
- Utemiljön runt boenden och andra fastighetsfrågor är vanliga
- En genomgående trend har varit information om resultat från brukarenkät på brukarråden där utvecklingsledaren varit en frekvent gäst.

- Positivt att information om synpunktshantering varit frekvent
- Dagordningspunkten ”på vilket sätt kan vi inom denna verksamhet öka brukarens inflytande och delaktighet” har under 2014 behandlats nästan genomgående

En svårighet har varit att få in valda representanter för brukare/företrädare att ingå i råden. Därför har mötena varit öppna för de som vill delta.

Brukarråd för hemtjänst/hemsjukvård och personlig assistans har inte kommit igång som planerat.

